

«ЕЛЕКТРОННИЙ СУД» – НОВІТНІЙ ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ

Досліджено теоретико-правові основи запровадження інформаційних технологій у процес здійснення судочинства. Проаналізовано порядок реалізації проекту «Електронний суд» у діяльності судів загальної юрисдикції, як одного зі способів забезпечення доступу особи до правосуддя. Розкрито проблеми, які виникають у зв'язку з його застосуванням. Запропоновані можливі шляхи усунення недоліків функціонування електронного суду та вдосконалення правового регулювання питань його застосування через розроблення державної політики в цій сфері.

Ключові слова: доступ до правосуддя, електронний суд, інформаційні технології в галузі судочинства, судова повістка у формі SMS-повідомлення, електронний обмін процесуальними документами.

Постановка проблеми. Імплементация у вітчизняну правову систему стандартів європейського судочинства щодо забезпечення права на справедливий суд передбачає, зокрема, втілення заходів щодо дотримання строків розгляду і вирішення справи. Вагомим кроком нашої держави в даному напрямку є запровадження проекту «Електронний суд», який передбачає обмін електронними документами між судом і учасниками судового процесу й електронного доступу до правосуддя. Концепція галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи встановлює, що одним з основних моментів цієї програми є скорочення термінів розгляду судових справ і підвищення доступу до правосуддя на основі комплексного використання новітніх інформаційних технологій [1].

Згідно з наказом Державної судової адміністрації України від 31 травня 2013 року «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу» [2] зі змінами, внесеними наказом Державної судової адміністрації України від 14 червня 2013 року [3], з 17 червня 2013 року, в усіх місцевих і апеляційних судах загальної юрисдикції запроваджується порядок щодо обміну електронними документами між судом і учасниками судового процесу в частині надсилання судом таким учасникам процесуальних документів в електронному вигляді, паралельно з їх паперовим аналогом. Отримавши позитивну оцінку з боку практиків-юристів, було продовжено впровадження проекту електронного судочинства і на підставі наказу Державної судової адміністрації з 1 жовтня 2013 року в усіх місцевих і апеляційних загальних судах запроваджено проект щодо надсилання судами учасникам судового процесу (кримінального провадження) текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень [4]. Цей крок логічно зумовлений розвитком сучасних інформаційних і комунікацій-

них технологій та їх застосуванням у всіх сферах суспільного життя. Їх запровадження у діяльність органів судової влади особливо актуальне в умовах масової інформатизації не тільки українського суспільства, але й світового співтовариства. Однак практична реалізація проекту електронного судочинства, перебуваючи на початковому етапі, стикається з проблемою недостатнього правового регулювання порядку його втілення у галузевих процесах.

Ступінь наукової розробки проблеми. Теоретико-прикладні аспекти інформаційної політики, значення інформаційних технологій у різних сферах суспільного життя, питання інформаційно-технічного забезпечення діяльності окремих органів державної влади знаходяться під постійною увагою науковців-правників. Серед них А.Б. Агапов, А.В. Анісімов, Г.В. Атаманчук, О.А. Баранов, Ю.М. Батурін, І.Л. Бачило, О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, В.О. Єльцов, Р.А. Калюжний, В.П. Колісник, В.С. Цимбалюк, В.Г. Пилипчук, М.Я. Швець, М.М. Ясинок та ін. Однак у вітчизняній правовій науці відсутні комплексні дослідження теоретичних і практичних особливостей функціонування саме електронного судочинства. Це пояснюється не браком уваги до даної проблематики, а новизною самого питання. Україна перебуває на початковому етапі впровадження інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у процес здійснення правосуддя в цілому, і відносінах суд – учасники процесу, зокрема. З огляду на це теоретичні дослідження питань запровадження системи електронного судочинства в галузевих процесуальних науках є одним з напрямів її розвитку та вдосконалення.

Метою даного дослідження є загальна характеристика особливостей застосування засобів електронного обігу документами між судом і учасниками процесу та порядку надсилання судових повісток у вигляді SMS-повідомлень, виявлення проблем практичної реалізації вказаних

дій, розробка можливих шляхів їх усунення та напрямів подальшого удосконалення правового регулювання у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. На виконання Указу Президента України «Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів» [5] Державна судова адміністрація розробила і затвердила Концепцію створення Єдиної судової інформаційної системи. Головною метою її створення та функціонування є інформаційна та технологічна підтримка судочинства на принципах дотримання балансу між потребою громадян, суспільства і держави у вільному обміні інформацією і необхідними обмеженнями на її розповсюдження [6]. У межах створення та удосконалення Єдиної судової інформаційної системи України реалізується проект «Електронний суд». Так, наказом Державної судової адміністрації України від 27 січня 2012 року «Про утворення міжвідомчої робочої групи з розробки пілотного проекту «Електронний суд»» утворено дану групу, серед завдань якої аналіз функціональних і технологічних можливостей інформаційної інфраструктури судів загальної юрисдикції.

На думку керівника проекту «Електронний суд» О. Самборської, його основними завданнями є поліпшення умов роботи працівників судів, а також забезпечення швидкого, а головне, зручного доступу громадян до правосуддя. Електронний суд – це суд, двері якого відчинені цілодобово та в якому немає черг [7]. Пріоритетними завданнями проекту є забезпечення відкритого доступу учасників процесу до інформації шляхом створення сучасних інтернет-ресурсів і встановлення в приміщеннях судів інформаційно-довідкових кіосків, поетапний перехід до електронного обміну процесуальними документами між судом і учасниками процесу із застосуванням електронного цифрового підпису, до електронного обміну інформацією з базами даних інших державних органів та установ, до забезпечення повної комп'ютеризації процесів судового діловодства, формування єдиного електронного архіву судових документів.

Запровадження у вітчизняне судочинство проекту «Електронний суд» - безумовна новація, яка зумовлена загальносвітовим інформаційним прогресом. З метою ознайомлення з його основними положеннями, особливостями функціонування та порядком запровадження 21 серпня 2013 року відбувся семінар «Реалізація проекту «Електронний суд» – алгоритм дій» за участю Державної судової адміністрації України, Центру сер-

тифікації ключів інформаційно-довідкового департаменту Міндоходів України, адвокатів та інших юристів-практиків. За результатами обговорення правнича спільнота прийшла до висновку, що впровадження інформаційних технологій у судах – це не данина моді, а шлях до досягнення прозорості в діяльності судів, один зі способів забезпечення доступу до судочинства, деперсоналізація взаємовідносин людини і громадянина у взаєминах з представниками судової влади, що впровадить створення єдиного «пункту контакту» громадян і організацій з судовими структурами, а це стає ще одним важелем у протидії корупції в судочинстві [8].

Аналіз нормативно-правових актів, присвячених регулюванню процесу реалізації проекту «Електронний суд», дозволяє зробити висновок, що його втілення відбуватиметься у два етапи: 1) направлення процесуальних документів суду учасникам судового процесу засобами електронного зв'язку та надсилання судових повісток у вигляді SMS-повідомлень; 2) внесення відповідних змін у процесуальне законодавство; матеріально-технічне забезпечення проекту, повноцінний обмін електронними документами між судом і учасниками процесу; можливість направлення електронних запитів інформації та отримання електронних відповідей на них; використання електронних платежів для оплати судових витрат тощо.

Нині ми знаходимося на завершенні першого етапу, метою якого є не тільки запровадження вказаних заходів, але й їх апробація на практиці з метою виявлення проблем, ускладнень, можливих недоробок, які і визначатимуть основний напрямок діяльності з запровадження електронного судочинства на другому етапі.

Заходи, спрямовані на реалізацію першого етапу проекту «Електронний суд», мають два аспекти: 1) надсилання процесуальних документів електронною поштою учасникам судового процесу; 2) надсилання судової повістки у вигляді SMS - повідомлення.

Порядок надсилання процесуальних документів електронною поштою учасникам судового процесу передбачає можливість кожного з них отримувати процесуальні документи в електронному вигляді паралельно з документами у паперовому варіанті. Для отримання процесуальних документів в електронному вигляді необхідно зареєструвати поштову скриньку електронного суду на офіційному веб-порталі судової влади України за адресою mail.gov.ua. Реєстрація відбувається шляхом заповнення відповідної реєстраційної форми, у якій зазначаються такі відомо-

сті: 1) найменування для юридичних осіб або прізвище, ім'я, по батькові для фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців; 2) для юридичних осіб ідентифікаційний код юридичної особи, для фізичних осіб і фізичних осіб-підприємців – ідентифікаційний номер платника податків – фізичної особи (у разі відсутності ідентифікаційного номера – серія та номер паспорта громадянина); 3) адреса місцезнаходження або місця проживання; 4) адреса особистої електронної пошти (e-mail), номери телефонів (факсів); 5) інформація про особу, яка внесла дані (ПІБ, посада, номер телефона); 6) дата та час заповнення, які проставляються автоматично; 7) згода суб'єкта персональних даних на обробку персональних даних (для фізичних осіб) [9].

Після реєстрації особа повинна подати до суду заявку про намір отримувати процесуальні документи в електронному вигляді. З дати подання вказаної заявки до суду та її реєстрації в автоматизованій системі документообігу всі процесуальні документи будуть надходити в електронному вигляді на зареєстровану електронну адресу учасника судового процесу. Це значно прискорює процес ознайомлення осіб з процесуальними документами у справі, оскільки після їх підписання електронним цифровим підписом судді вони автоматично надсилатимуться учаснику процесу, який їх отримає впродовж години.

Електронний обмін процесуальними документами потребує обов'язкового використання електронного цифрового підпису, який можна отримати в акредитованому центрі сертифікації ключів. Однак упровадження електронного цифрового підпису як складової частини проекту «Електронний суд» ще знаходиться на початковому етапі, і подальші дії повинні бути спрямовані саме на удосконалення процедури його видання та проведення роз'яснювальної роботи щодо його використання користувачами системи електронного судочинства.

Другим аспектом запровадження проекту «Електронний суд» є можливість надсилання судової повістки у вигляді SMS-повідомлення. Порядок надсилання учасникам судового процесу (кримінального провадження) текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень визначає, що їх формування та надсилання здійснюється засобами автоматизованої системи документообігу в електронному вигляді шляхом відправки SMS-повідомлень [10].

Для отримання тексту судової повістки в електронній формі за допомогою SMS-повідомлення учаснику судового процесу потрібно подати

до суду відповідну заявку. Така заявка оформляється безпосередньо в суді або шляхом роздрукування та заповнення форми, яка розміщена на офіційному веб-порталі судової влади України. У ній обов'язкова вказівка номера мобільного телефона учасника судового процесу, який може бути номером будь-якого з операторів мобільного зв'язку України.

Наразі застосування електронних судових повісток здійснюється у справах цивільного та кримінального судочинства відповідно до ст. 135 Кримінального процесуального кодексу України та ч. 6 ст. 74 Цивільного процесуального кодексу України, які передбачають можливість інформування учасників процесу за допомогою телефону або іншими засобами зв'язку, що забезпечують фіксацію повідомлення. Зміст такої повістки визначається ст. 137 Кримінального процесуального кодексу України або ст. 75 Цивільного процесуального кодексу України, залежно від виду судочинства. Формування тексту судової повістки, облік та її відправка у вигляді SMS-повідомлення здійснюється в автоматизованій системі документообігу суду. Судова повістка додається до електронної обліково-статистичної картки справи як документ по справі, після чого автоматично доставляється у вигляді SMS-повідомлення на номер мобільного телефона особи.

Оскільки як у цивільному, так і в кримінальному процесі важливе отримання відомостей про належне повідомлення учасників судочинства про час і місце розгляду справи, то цей аспект врахований у діяльності електронного судочинства. Результат доставки SMS-повідомлення на номер мобільного телефона учасника (дата і час доставки або причина недоставки) автоматично розміщується у відповідному електронному реєстрі автоматизованої системи документообігу. Відповідальний працівник апарату суду роздруковує таке повідомлення та долучає його до матеріалів справи.

Зауважимо, що використання електронних засобів зв'язку передбачено не тільки щодо судів загальної юрисдикції, але й у виконавчому провадженні та процесі реалізації рішень Європейського суду з прав людини. Зокрема, у процесі взаємодії Державної виконавчої служби України та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини щодо збору необхідних документів та інформації під час розгляду заяв зі скаргами на невиконання рішень судів, вжиття заходів щодо їх термінового виконання та заходів з виконання рішень Європейського суду вони обмінюються запитом та інформацією, яка направляється поштою та засобами електронного зв'язку [11]. Оперативність

обміну інформацією за допомогою новітніх технологій зумовлює висновок про те, що одним з напрямків розвитку проекту електронного судочинства є можливість і доцільність його запровадження в усіх сферах діяльності органів судової влади, в тому числі і в адміністративному та господарському судочинстві.

У контексті забезпечення вчасного отримання електронної інформації спірними є положення п. 14 «Правил реєстрації користувачів та роботи в системі обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу», відповідно до якого адміністратор не несе відповідальності за відмову в отриманні особою кореспонденції, технічні обмеження сервісу «Електронний суд» або за технічні збої в наданні послуг сервісу «Електронний суд», зберігання кореспонденції, файлів або інших даних в електронному сервісі «Електронний суд», доставку пошти, збереження адреси особи, а також за спричинення будь-яких збитків особі при наданні або ненаданні послуг сервісу «Електронний суд» [12]. Безпека особистих даних і конфіденційність інформації не менш важливі, ніж забезпечення належного судового захисту особи, особливо в наш час, коли вельми розповсюджені випадки кіберзлочинності, від якої, як свідчить практика, страждають не тільки пересічні громадяни, але й державні органи та комерційні організації. Саме тому вважаємо, що вкрай необхідне правове регулювання питань безпеки інформації, визначення кола осіб, які повинні забезпечувати її конфіденційність, збереження та передання адресату, а також установлення відповідальності за порушення у цій сфері. Як слушно зазначалося, для перетворення суспільства в сучасне інформаційне суспільство важливим є не лише обсяг інформації, інтенсивність обігу інформації й обміну інформацією, але й її якісні показники. Інформаційне суспільство навряд чи зможе постати без формування методики та поширення культури опрацювання інформації [13, с.18-19].

Ведучи мову про напрями та перспективи вдосконалення правового регулювання електронного судочинства, необхідна вказівка на те, що правовий масив, який регулює інформаційні відносини, наразі складається з великої кількості нормативно-правових актів різної юридичної сили. Як зазначає О.А. Баранов, існуюча сьогодні практика «незалежного» створення нормативно-правових актів призводить до появи великої кількості дублюючих норм, які, на жаль, іноді суперечать одна одній. А це є причиною виникнення надмірності інформаційного законодавства,

його суперечливості та неузгодженості. В умовах «анархічного» способу формування інформаційного права, коли нормативно-правові акти створюються на злобу дня, інтуїтивно, утворюються прогалини в інформаційному законодавстві, що є суттєвим гальмом для розвитку цивілізованих інформаційних відносин у суспільстві [14, с.13]. Розв'язання цієї проблеми вбачається у проведенні кодифікації інформаційного законодавства та створення Інформаційного кодексу, до якого повинні ввійти правові норми, загальні для суспільних відносин у різних сегментах інформаційної сфери та які в існуючій практиці повторюються в тій чи іншій формі в різних спеціальних законах.

Проблема розвитку та впровадження в життя інформаційних технологій полягає не тільки у браку належного нормативно-правового регулювання. Вона має більш глибоке підґрунтя і зачіпає основи людського буття. Так, О. Данильян порушив питання моральних дилем інформаційного суспільства. У цьому контексті він зазначає, що зuboжіння духовного буття на тлі гігантського зростання інформації, про яке говорять і пишуть у засобах масової інформації, свідчить про те, що інформаційне суспільство не є безпроблемною й позитивною реальністю, про яку говорять його апологети, а розкриває новий рівень моральної безвиході і суперечностей, яких не знали попередні епохи [15, с.21-22]. Розв'язання окреслених проблем неможливе тільки за допомогою суто технічної діяльності – вдосконалення інформаційного законодавства. Виникає необхідність інноваційних підходів, як до законотворчої діяльності у цій сфері, так і до наукового-теоретичного осмислення вказаних проблемних аспектів і розробка найбільш ефективних способів їх розв'язання. З огляду на це в сучасній науковій літературі простежуються тенденції закладання підвалин філософії інформаційного права. Зокрема, проблемам становлення філософії інформаційного права присвячені дослідження О.П. Дзьобаня. Філософія інформаційного права ним визначається як міжгалузева філософська наука, яка вивчає інформаційну суть (інформаційну побудову) права як складної соціальної системи, ґрунтуючись при цьому разом з традиційними методами і способами на методологічному інструментарії природничо-наукових дисциплін [16, с.29].

Висновки. Ураховуючи інноваційні інформаційно-технологічні процесів у діяльність органів судової влади та процес здійснення правосуддя зумовлені закономірним розвитком сучасних засобів масової комунікації та їх поши-

ренням на всі сфери людської діяльності. Їх поетапне запровадження та комплексне застосування є запорукою поліпшення доступу до правосуддя та його якісних характеристик.

Будучи на етапі впровадження та практичної апробації, проект «Електронний суд» спрямований на оптимізацію таких важливих аспектів судочинства, як забезпечення права на судовий розгляд, дотримання процесуальних строків розгляду справ, зменшення розміру судових витрат, гласність і відкритість тощо.

Навіть нетривалий досвід упровадження проекту «Електронний суд» уже дозволяє окреслити певні суперечливі аспекти, яких не можна недооцінювати і які потребують доопрацювання, вдосконалення або відмови від них. Серед них можна зазначити: суперечливість і недосконалість правого регулювання системи електронного судочинства; недовіра учасників процесу до електронного обміну процесуальними документами та продовження їх дублювання в паперовому варіанті; відсутність належного нормативного регулювання питань забезпечення безпеки інформації, яка міститься в системі «Електронний суд» і відповідальності за порушення в цій сфері тощо.

З плином часу та при належній увазі з боку держави дане нововведення доведе свою ефективність. Розв'язання існуючих і попередження майбутніх проблем функціонування електронного судочинства можливе шляхом розроблення державної політики у сфері правого регулювання даної галузі відносин. Під цим належить розуміти удосконалення законодавства; технічно-інформаційне забезпечення судів; розроблення заходів і систем забезпечення захисту інформації; правове регулювання питань відповідальності осіб за порушення у цій сфері; вжиття заходів попередження кіберзлочинності у цій сфері; проведення навчальних семінарів серед працівників апарату суду та інших користувачів системи; систематичний моніторинг ефективності роботи системи та її постійна модернізація.

Список літератури

1. Концепція галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/userfiles/concept.pdf>

2. Наказ Державної судової адміністрації України від 31 травня 2013 року № 72 «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового

процесу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsa.court.gov.ua/dsa/14/N722013/>

3. Наказ Державної судової адміністрації України від 14 червня 2013 року № 81 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsa.court.gov.ua/userfiles/Nakaz%2081.pdf>

4. Наказ Державної судової адміністрації України від 20 вересня 2013 року № 119 «Про реалізацію проекту надсилання судами SMS-повідомлень учасникам судового процесу (кримінального провадження) у місцевих та апеляційних загальних судах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsa.court.gov.ua/dsa/14/asjhdgajhdsgajhsdguut/>

5. Указ Президента України «Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів» від 10.05.2006 №361/2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/361/2006>

6. Концепція галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://od.court.gov.ua/tu16/info_suddi/conzercia/

7. Самборська О. Послуга щодо отримання від суду процесуальних документів у електронному вигляді, а також СМС-повідомлення набирає популярності серед учасників процесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/40018-elektronniy_sud_otrimannya_sms-ovistok_stae_vse_bilsh_popul.html

8. В Києві відбувся семінар на тему: «Реалізація проекту «Електронний суд» - алгоритм дій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravotoday.in.ua/ua/press-centre/publications/pub-942/>

9. Правила реєстрації Користувачів та роботи в системі обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-court.mail.gov.ua/registration/>

10. Порядок надсилання учасникам судового процесу (кримінального провадження) текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень затверджений наказом Державної судової адміністрації України від 01.06.2013 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ab.mk.court.gov.ua/sud1401/lectronn/newpilot>

11. Про затвердження Порядку взаємодії Державної виконавчої служби України та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини під час забезпечення представництва України в Європей-

ському суді з прав людини та виконання рішень Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]: Мін'юст України. Наказ. Порядок від 23.09.2013 № 1989/5 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1642-13/conv>

12. Правила реєстрації Користувачів та роботи в системі обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-court.mail.gov.ua/registration/>

13. Колісник В.П. Становлення сучасного інформаційного суспільства та поширення спотвореної інформації / В.П. Колісник // Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф, м. Харків, 26 жовтн. 2012 р. / редкол.: С.Г. Серьогіна, В.Г. Пилипчук, І.В. Яковюк. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – С – 17-21.

14. Баранов О.А. Принципи формування Інформаційного кодексу / О.А. Баранов // Інформа-

ційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф, м. Харків, 26 жовтн. 2012 р. / редкол.: С.Г. Серьогіна, В.Г. Пилипчук, І.В. Яковюк. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – С. 12 - 17.

15. Данильян О.Г. Моральні дилеми інформаційного суспільства / О. Г. Данильян // Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф, м. Харків, 26 жовтн. 2012 р. / редкол.: С.Г. Серьогіна, В.Г. Пилипчук, І.В. Яковюк. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – С. 21 – 24.

16. Дзьобань О.П. Проблеми становлення філософії інформаційного права / О.П. Дзьобань // Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф, м. Харків, 26 жовтн. 2012 р. / редкол.: С.Г. Серьогіна, В.Г. Пилипчук, І.В. Яковюк. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – С. 28-31.

Стаття надійшла до редколегії 3 вересня 2013 року.

Рекомендована до опублікування у “Віснику” членом редколегії О.В. Гетманцевим.

A.L. Paskar

«Electronic court» – the newest way to ensure access to justice

Summary

We have investigated theoretical and legal basics to implementing information technologies in the administration of justice. Has been analyzed the procedure of the project «Electronic court» in the work of the courts as one of the ways to ensure access to justice. Have been solved the problems that appear from its use. We have suggested possible ways of troubleshooting of electronic functioning of the court and improvement of legal regulation of its use through the development of public policy in this area.

Keywords: access to justice, electronic court, informational technologies in the area of justice, judicial summons in the form of SMS text messages, electronic exchange of procedural documents.

A.L. Paskar

«Электронный суд» – новейшее средство обеспечения доступа к правосудию

Аннотация

Исследованы теоретико-правовые основы введения информационных технологий в процесс осуществления судопроизводства. Проанализирован порядок реализации проекта «Электронный суд» в деятельности судов общей юрисдикции как одного из способов обеспечения доступа лица к правосудию. Раскрыты проблемы, которые возникают в связи с его применением. Предложены возможные пути устранения недостатков функционирования электронного суда и совершенствования правового регулирования вопросов его применения путем разработки государственной политики в этой сфере.

Ключевые слова: доступ к правосудию, электронный суд, информационные технологии в области судопроизводства, судебная повестка в форме SMS-уведомления, электронный обмен процессуальными документами.